

Ecologische beoordeling en Activiteitenplan Wet natuurbescherming

*Toetsing en activiteitenplan Wet natuurbescherming t.b.v.
sloopwerkzaamheden van bedrijfsgebouwen van een veehouderij,
Jarig van der Wielenwei 1 te Bakkeveen.*

Ecologische beoordeling Wet natuurbescherming

Toetsing Wet natuurbescherming t.b.v. sloopwerkzaamheden van bedrijfsgebouwen van een veehouderij, Jarig van der Wielenwei 1 te Bakkeveen.

Bakkeveen, januari 2023

In opdracht van:

Provincie Fryslân

Leonardo Veen

Tel.: 06-29661729

Email: l.veen@fryslan.frl

Uitvoering:

Successie Natuurzaken

Ds. v.d. Veenweg 5A

9264 TA Earnewald

Auteur en veldwerkzaamheden (31 januari 2023):

Dhr. Meino Zondervan

Tel.: 06-41548096

Email: meino.zondervan@gmail.com

Gecontroleerd door:

Dhr. Jan Brandt Wiersma

Omslagfoto: Voorzijde de oostelijk gelegen stal.

Inhoudsopgave

Toetsing Wet natuurbescherming (januari 2023)

1. Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Doel	5
1.3 Gebied- en planbeschrijving	6
2. Onderzoeksmethodiek	8
3. 'Werkwijze Kleine Initiatieven' (WKI)	8
4. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)	8
5. Toetsing gebiedsbescherming	9
5.1 Natura 2000	9
5.2 Natuurnetwerk Nederland	10
5.3 Provinciaal beschermde gebieden	10
6. Toetsing soortenbescherming	11
6.1 Zoogdieren	11
6.1.1 Vleermuizen	11
6.2 Broedvogels	12
6.2.1 Huismus	12
6.2.2 Gierzwaluw	12
6.2.3 Kerkuil	13
6.2.4 Overige broedvogels	13
6.3 Vrijgestelde soorten	13
7. Houtopstanden	13
8. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan	14
9. Literatuurlijst	16

Activiteitenplan Wet natuurbescherming (november 2023)

1. Inleiding	17
2. Soortspecifieke eisen en wensen	17
2.1 Huismus	17

3. Compensatiemaatregelen	18
3.1 Huismuscompensatie	21
3.1 Boerenwaluwcompensatie	22
3.1 'Groene plus' vleermuis, spreeuw en huis- en ringmus	22
4. Planning	23
5. Aanvullende maatregelen	24
6. Samenvatting en conclusie	25
7. Literatuurlijst	27

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De eigenaar van een melkveehouderij, aan de Jarig van der Wielenwei 1 te Bakkeveen, heeft een deel van zijn bedrijventerrein verkocht aan provincie Fryslân. Provincie Fryslân is van doel vier gebouwen op de aangekochte grond te slopen. Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op uitvoerbaarheid, onder meer in relatie tot de natuurwetgeving. Provincie Fryslân heeft Succesie Natuurzaken gevraagd een ecologische beoordeling uit te voeren om duidelijkheid te verschaffen of het geplande planvoornemen al dan niet in strijd is met de Wet natuurbescherming.

De toetsing bestaat uit een onderzoek gebaseerd op het onderdeel soortbescherming. Hierbij ligt de focus op beschermde flora en fauna waarvan redelijkerwijze kan worden verwacht dat deze voor kunnen komen in het plangebied. Aangaande aanwezige beschermde soorten wordt verder ingegaan op mogelijk negatieve effecten van de werkzaamheden op deze soorten. Tevens wordt er inschatting gemaakt van de eventuele effecten van de voorgenomen werkzaamheden op beschermde natuurgebieden (waaronder Natura-2000 en EHS/NNN-gebieden) in de omgeving en houtopstanden. De voorliggende rapportage weergeeft de resultaten en het advies op basis van het uitgevoerde onderzoek.

Figuur 1. Locatie plangebied (rode omlijn). Inzet: ingezoomd op te slopen bedrijfspanden (rode stippellijn). Bron: Googlemaps.

1.2 Doel

Het doel van deze ecologische beoordeling is inzicht verschaffen van de mate waarin het planvoornemen van invloed is op de natuurwaarden van het plangebied en zijn “directe omgeving”. Deze kennis is de basis voor de aanbeveling over eventueel te nemen vervolgstappen om overtredingen onder de Wet natuurbescherming te voorkomen.

De ecologisch toetsing scheidt, voor zover mogelijk, duidelijkheid over de volgende vraagstellingen:

1. Komen er binnen invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling, onder de Wet natuurbescherming, beschermde soorten voor?

2. Bevinden zich binnen de invloedssfeer van de ruimtelijke ontwikkeling beschermde natuurgebieden?
3. Wat zijn de mogelijke effecten, zowel tijdens als na realisatie van het plan, op de eventueel aanwezige beschermde soorten en natuurgebieden?
4. Middels welke vervolgstappen kunnen bij de realisatie van het plan eventuele overtredingen onder de Wet natuurbescherming vermeden, dan wel verzacht worden?

Indien van toepassing worden aanbevelingen gedaan voor mitigatie en, indien noodzakelijk, aanvullend onderzoek. Voor het eventuele aanvullende inventarisatieonderzoek werkt Successie Natuurzaken volgens de daarvoor lenende protocollen die door Netwerk Groene Bureaus, de Zoogdiervereniging en de Rijksdienst Voor Ondernemend Nederland (RVO) zijn opgesteld en/of volgens de kennisdocumenten van Bijl.2. Wanneer negatieve effecten op beschermde soorten en/of -gebieden te verwachten zijn is ontheffing en compensatie mogelijk vereist.

1.3 Gebied- en planbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in provincie Fryslân en valt onder gemeente Opsterland. Gelegen in Bakkeveen, in een kleinschalig landschap nabij Natura 2000-gebied Bakkeveense Duinen, bevindt zich een boerderij aan de Jarig van der Wielenwei 1. Rondom het plangebied lopen diverse watergangen waarvan het Aldjip direct ten zuidwesten ervan loopt. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een bosperceel (± 85 m). Het terrein bevat zes gebouwen, betreffende een woonboerderij, drie veestallen, een schuur en een mestsilo. Daarnaast diverse voedersilo's en een mestbak.

Het oostelijk gelegen gebouw bestaat uit twee units en betreft een ligboxstal (westelijke vleugel) en een melkput (oostelijke vleugel) opgebouwd uit enkelsteens muren en golfplaat daken. Beide delen hebben elk een zadeldak. Er valt veel licht naar binnen via het dak wegens afwisseling met lichtdoorlatende golfplaten. Onder de gesloten golfplaten zitten isolatiepanelen. In de oostelijke vleugel staat een strook van het dakdeel in verbinding met de buitenlucht (ventilatie). Aan zowel de westzijde als de oostzijde zijn lage muren met open structuur welke gesloten kunnen worden met windbreekgaas. Aan de kopse kanten zitten damwanddelen aan de gevel verwerkt. Aan een de noordzijde zijn toegangs(rol)deuren voor vee. Aan de zuidzijde die voor personeel. Aan de noordzijde van het plangebied bevinden zich een betonnen mestsilo en mestbak (*figuur 2-5*).

Figuur 2-5. Het oostelijk gelegen gebouw (ligboxstal en melkput).

De westelijk gelegen schuur is opgetrokken uit damwanden en golfplattendak met lichtdoorlatende delen. De schuur doet dienst als opslag van materiaal, veevoer en deels als stal voor jongvee. De toegangsdeuren bevinden zich aan de oostzijde (*figuur 6-8*).

Figuur 6-8. De westelijk gelegen schuur.

De zuidelijk gelegen veestal is opgetrokken uit enkelsteens muren met golfplattendak en isolerende panelen aan de binnenzijde met aan de westzijde lichtdoorlatende golfplattendelen. Aan de zuidzijde een roldeur, aan de westzijde een personeelsdeur. Aan de oostzijde heeft de lage muur een open structuur welke gesloten kan worden met stevig groen gaasmateriaal. Aan de zuidelijke kopse kant zit een damwanddeel in de gevel verwerkt. Binnenshuis zijn stallen voor koeien en geiten (*figuur 9 en 10*). Het geheel staat middels een tussenbouw in verbinding met een noordelijk gelegen veestal, met zonnepanelen op het golfplattendak en eveneens een open structuur (*figuur 13*).

Figuur 9 en 10. De zuidelijk gelegen veestal, buiten en binnen.

In het zuidwestelijke deel van het plangebied bevindt zich de woonboerderij (Ut Fryske Hiem- *figuur 12*) waarvan het woongedeelte is belegen met dakpannen (wolfdak) en het schuurdeel met asbesthoudende golfplaten. Ten westen een klein bijgebouw (voormalig bakkershuisje) met enkelsteens muren en zadeldak belegen met dak- en nokpannen.

Het planvoornemen betreft het slopen van de oostelijk gelegen gebouw (ligboxstal en melkput), de westelijk gelegen schuur, de zuidelijk gelegen veestal, de betonnen mest silo en mestbak. Daarnaast het verwijderen van de voedersilo's en erfverharding (stelconplaten). Daarna wordt het geheel ingezaaid met gras. De noordelijke stal (met zonnepanelen) blijft behouden, de zijmuren worden dichtgemetseld.

Figuur 11. Impressie van het te ruimen erfdeel incl. stelconplaten, mestilo en mestbak.

Figuur 12. De woonboerderij welke behouden blijft.

Figuur 13. De noordelijk gelegen stal welke behouden blijft.

2. Onderzoeksmethodiek

In opdracht van provincie Fryslân heeft Successie Natuurzaken middels een ecologische beoordeling het planvoornemen getoetst aan de Wet natuurbescherming en overige gebiedsbescherming. De toetsing bestaat uit twee onderdelen: een deskresearch en een veldbezoek. Middels een deskresearch wordt er onderzoek gedaan naar mogelijk aanwezige beschermde soorten in het plangebied. Tevens wordt duidelijk of het planvoornemen al dan niet binnen de invloedssfeer van een beschermd natuurgebieden vallen. Middels een veldbezoek (31-1-2023) is via een visuele inspectie een inschatting gemaakt of het plangebied en directe omgeving geschikt leefgebied is voor beschermde soorten en of de mogelijke effecten van het planvoornemen, negatief uit kunnen pakken op het leefgebied van deze soort(en).

3. 'Werkwijze Kleine Initiatieven' (WKI)

Provincie Fryslân heeft Werkwijze Kleine Initiatieven in het leven geroepen om kleinschalige projecten met beperkte ecologische impact te ontzien van uitgebreide nadere onderzoeken op het gebied van soortenbescherming en een ontheffingsprocedure. Uitgebreide nadere onderzoeken brengen kosten en tijdsverlies met zich mee, welke soms niet in verhouding staan tot de voorgenomen ingreep. De Provincie Fryslân wil graag haar gemeenten en inwoners ondersteunen bij zaken rondom de Wnb en inzetten op behoud van draagvlak voor de natuur. Door onder begeleiding van ecologische deskundigen te werken en in te zetten op overcompensatie wordt zorg gedragen voor de beschermde diersoorten. De handreiking biedt ecologische adviesbureaus een kader om te bepalen of een project onder Kleine

Initiatieven valt en wat de benodigde vervolgstappen zijn. De Provincie Fryslân blijft bij de Kleine Initiatieven betrokken door middel van beoordelen van de Kleine Initiatieven, het verlenen van toestemming en het waarborgen van compensatie.

Er zijn een aantal voorwaarden verbonden aan de grootte van een projectgebied:

- Het projectgebied betreft maximaal één pand ter grootte van een regulier woonhuis, met of zonder bijgebouwen.
- Is het projectgebied een erf betreft, mag het projectgebied maximaal 0,5 hectare zijn.

Wat een 'klein initiatief' binnen bovenstaand kader is, is afhankelijk van de kans dat zich beschermde soorten binnen het plangebied bevinden. Of een kans hierop aanwezig is, wordt bepaald door veel verschillende factoren en de combinatie ervan. De ecologische geschiktheid van het plangebied voor de betreffende soorten is aan de ecooloog om te beoordelen.

Uit de flora en fauna quickscan moet blijken of er beschermde soorten in het plangebied voorkomen die mogelijk verstoord kunnen worden. Vervolgens is het zaak, wanneer beschermde soorten niet volledig uit te sluiten zijn, te beoordelen of het planvoornemen onder 'Werkwijze Kleine Initiatieven' geschaard kan worden. Tevens dient te worden overwogen of er nader onderzoek vereist is en hoe er eventueel op een duurzame wijze een ecologische 'plus' gerealiseerd kan worden om de instandhouding van de betreffende soort(en) te waarborgen.

4. Algemene verbodsbepaling Wet natuurbescherming (Wnb)

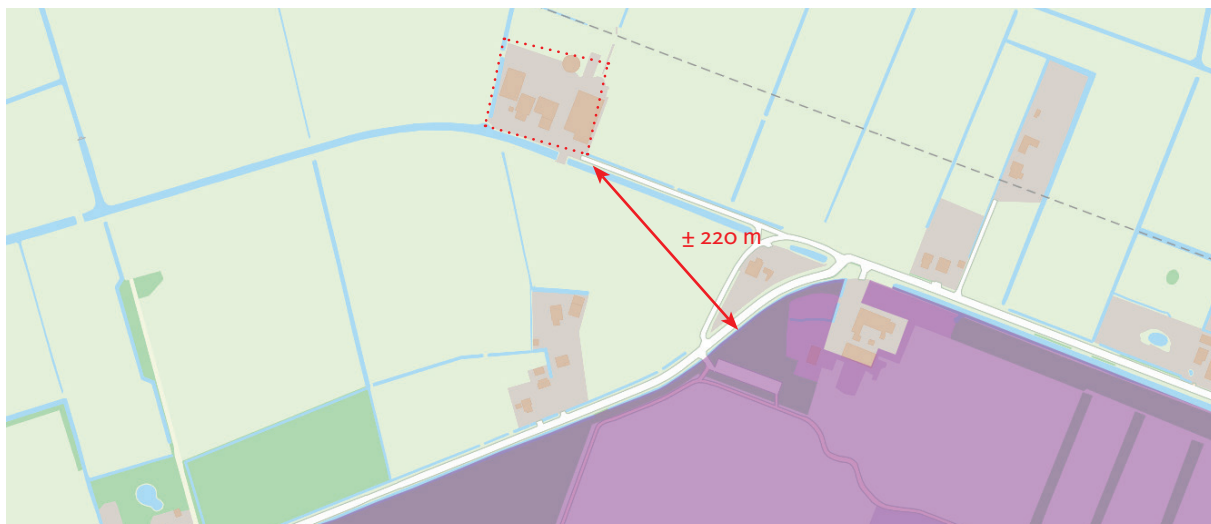
De ecologische wet en regelgeving is in de Wet natuurbescherming (Wnb) in grote lijnen onderverdeeld in soortenbescherming, gebiedsbescherming en houtopstanden. De wet is gericht op het ontwikkelen en beheren van natuur om de biologische diversiteit te behouden en te herstellen. Tevens heeft het als doel om de cultuurhistorische en maatschappelijke functies van natuur in stand te houden (Ministerie van Economische Zaken, 2017).

5. Toetsing gebiedsbescherming

Beschermde gebieden zijn op te delen in Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en provinciaal beschermde gebieden als ganzenrust en -slaapgebieden en weidevogelkans en -compensatiegebieden.

5.1 Natura 2000

Het plangebied valt buiten Natura 2000-gebied Bakkeveense Duinen in de provincie Fryslân. Negatieve effecten door externe werking door bijvoorbeeld trillingen, geluid en oppervlakte verlies zijn gezien de afstand (± 220 meter) tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Bakkeveense Duinen) en de aard van het planvoornemen uit te sluiten (*figuur 14*). Het onderdeel 'stikstofdepositie' wordt nader toege-licht.

Figuur 14. Ligging plangebied (rode stippellijn) t.o.v. Natura 2000-gebied. Bron: kaartenkijkdoos

Stikstofdepositie

Projecten waarbij stikstofuitstoot wordt verwacht, worden getoetst aan de instandhoudingsdoelstellingen Natura 2000. Enkele instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebied 'Bakkeveense Duinen' zijn gevoelig voor stikstofdepositie.

Het planvoornemen betreft de sloop van een viertal gebouwen inclusief erfverharding van een veehouderij waarna de vrijgekomen delen met gras wordt ingezaaid. Het planvoornemen betekent een vermindering van stikstofdepositie qua verkeersaantrekkende en bedrijfsvoering en lijkt op voorhand stikstofuitstoot binnen het planvoornemen positieve gevolgen te hebben voor stikstofgevoelige natuur binnen het Natura 2000-gebied. Echter, wordt het aangeraden gemeente Opsterland te informeren of er al dan niet een verschilberekening aangeleverd dient te worden.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

Een ingreep op het Natuurnetwerk Nederland (NNN) moet worden getoetst op de wezenlijke kenmerken en waarden. Daarbij gaat het om de uitwisselingsmogelijkheden van het NNN (verbindende functie), de natuurlijke eenheid, aaneengesloten functie en om de kwaliteit van het NNN en het leefgebied van soorten. Het plangebied valt buiten de begrenzing van het NNN (figuur 15). Negatief effect op NNN is niet aan de orde.

Figuur 15. Ligging plangebied (rode stippellijn) t.o.v. NNN-gebied (groen en oranje). Bron: kaartenkijkdoos.

5.3 Provinciaal beschermde gebieden

Het plangebied is niet aangewezen als ganzenrust- en foerageergebied of weidevogelkans-/weidevogelkerngebieden (Kaartenkijldoos provincie Fryslân). Om deze reden is negatief effect niet aan de orde.

6. Toetsing soortenbescherming

Vanuit de Wnb is de soortbescherming verdeeld in de drie categorieën: vogels, overige Europees beschermde soorten en andere nationaal beschermde soorten. Binnen de Wet natuurbescherming vullen Europese en nationale wetgeving elkaar aan. De Europees beschermde soorten genieten een iets zwaardere bescherming dan de nationaal beschermde soorten. Zo geldt voor de nationale soorten geen verbod op het verstoren, iets wat wel het geval is bij de Europees beschermde soorten. Naast de beschermde soorten dient men de 'Zorgplicht' in acht te houden. Dit houdt in dat ongeacht of dier- en plantensoorten beschermd zijn, eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de instandhouding van de soort(en) en zijn habitat (Ministerie van Economische Zaken, dec. 2016).

Omdat het planvoornemen zich enkel richt op een viertal gebouwen (plangebied) is de soorttoetsing met name gericht op beschermde gebouwbewonende soorten waarvan de verblijfplaats en/of nest (jaarrond) beschermd is en soorten die gebruik maken van de directe omgeving van het plangebied.

6.1 Zoogdieren

6.1.1 Vleermuizen

Alle 20 vleermuissoorten in Nederland zijn beschermd in de Wet natuurbescherming. Hierbij gaat het om de bescherming van verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentiële foerageergebieden. Tijdens het veldbezoek (31-1-2023) is de nadruk gelegd op de aanwezigheid van mogelijke verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuissoorten, de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis. Van deze gebouwbewonende vleermuizen wordt aangenomen dat ze voorkomen in de ruime omgeving van het plangebied. Er zijn geen vleermuizen en vleermuisssporen waargenomen tijdens het veldbezoek.

Verblijfplaatsen

Bij het oostelijk- en zuidelijk gelegen gebouw (sloopnominatie) bevinden zich isolatiepanelen onder het golfplatendak. Bij de westelijk gelegen schuur (sloopnominatie) is er in het geheel geen beschot aanwezig. Door een constante luchtstroom en instabiel microklimaat is de ruimte onder golfplaten naar verwachting weinig tot niet geschikt als verblijfplaats voor eerdergenoemde vleermuizen. Bij de inspectie zijn in zowel de oostelijk, westelijk als de zuidelijk gelegen gebouwen geen invliegopeningen in muren aangetroffen, welke mogelijk toegang bieden naar potentieel geschikte verblijfplaatsen. De lage stenen muren van de oostelijke- en zuidelijk gelegen gebouwen bevatten geen spouwmuur. Bovendien zijn deze beide gebouwen onderhevig aan doortocht wegens de open structuur van de veestallen. Vleermuizen prefereren locaties met stabiele klimatologische omstandigheden. De westelijk gelegen schuur bestaat uit damwanden. Alleen in de daken van de woonboerderij en het kleine bijgebouw (voormalig bakkershuis), zijn meerdere invliegmogelijkheden aanwezig, welke mogelijk toegang biedt naar potentieel geschikte verblijfplaatsen van de eerdergenoemde vleermuizen. De ruimtes onder nok- en hoekvorsten, opwippende dakpannen, gevelpannen, dekplanken en boeidelen zijn in potentie geschikt als zomer- en paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, gewone grootoorvleermuis en meervleermuis (*figuur 16 en 17*). De beide gebouwen blijven onaangetast in het planvoornemen. Bovenstaande bevindingen maakt de drie te slopen gebouwen ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen en is nader onderzoek niet vereist. Wel dient men lichtverstrooiing richting de

woonboerderij en het kleine bijgebouw te voorkomen wegens verstering van mogelijke verblijfplaatsen.

Figuur 16. Invliegopeningen vleermuizen in de woonboerderij.

Figuur 17. Invliegopeningen vleermuizen in het kleine gebouw.

Vliegroute

Direct ten zuiden van het plangebied ligt watergang de Alddijp die gebruikt kan worden door de waternvleermuis en meervleermuis, als (essentiële) vliegroute. Het zijn soorten die zeer gevoelig zijn voor licht. Lichtverstrooiing naar de watergang kan effect hebben op de functie van de vliegroute. Het is daarom van belang lichtverstrooiing richting de watergang te voorkomen.

Foerageergebied

Het open landschap met weinig luwte, kan door de laatvlieger worden gebruikt als foerageergebied. In de omgeving van het plangebied bevinden zich bomen en bosschages welke prima kan dienen als foerageergebied voor soorten als de ruige- en gewone dwergvleermuis. Men dient om deze redenen in het kader van de zorgplicht een toename van verlichting rondom het plangebied zo veel mogelijk te beperken om verstering van foeragerende vleermuizen te voorkomen.

6.2 Broedvogels

6.2.1 Huismus

Huismussen zijn zeer honkvast en hebben een actieradius van hooguit enkele honderden meters. Ze blijven het gehele jaar op dezelfde plek. De huismus hecht grote waarde aan korte bomen en struweel in zijn broedgebied. Door het verdwijnen van geschikt habitat en broedmogelijkheden is er een enorme achteruitgang van de huismusstand. Het nest wordt elk jaar opnieuw gebruikt. Om deze redenen zijn nesten van huismussen jaarrond beschermd.

Bij de inspectie van het plangebied zijn huismussen aangetroffen in het oostelijk gelegen gebouw. Huismussen broeden bij voorkeur onder dak- en nokpannen maar ook op o.a. balken of isolatieplaten in stallen. In dergelijke stallen vinden huismussen naast nestgelegenheid ook beschutting tegen predatoren (o.a. sperwer) en is er genoeg voedsel voor handen (zaden en insecten). Het is onduidelijk waar de huismussen hun nesten bouwen in de stallen. Het is zonder nader onderzoek niet uit te sluiten dat er huismussen in de stallen broeden. Aantasting van jaarrondbeschermden nesten van de huismus is daarmee niet met zekerheid uitgesloten.

6.2.2 Gierzwaluw

Van de gierzwaluw is bekend dat ze zeer honkvast zijn tijdens de broedperiode. Het nest wordt elk jaar opnieuw gebruikt. Om deze redenen zijn nesten van gierzwaluwen jaarrond beschermd. Bij de

inspectie van het plangebied is geconstateerd dat het habitat ongeschikt is voor de gierwaluw wegens het ontbreken van nestgelegenheid. Gierwaluwen broeden bij voorkeur onder dak- en nokpannen. De te slopen gebouwen in het plangebied hebben geen dakpandak maar een golfplaatdak en kan de gierwaluw met zekerheid worden uitgesloten.

6.2.3 Kerkuil

De kerkuil is zeer honkvast. Hij blijft het hele jaar en zijn hele leven in de buurt van zijn leefgebied, als hij dat eenmaal heeft gekozen. Kerkuilen broeden in pandig en kunnen het nest het gehele jaar door gebruiken. Om deze redenen zijn nesten van kerkuilen jaarrond beschermd. De winterverblijfplek is vaak wel een andere plaats dan de voortplantingsplek maar wel binnen zijn territorium. Gelet is op sporen van ontlasting, braakballen of beweging van kerkuilen. Er zijn geen braakballen, veren of andere aanduidingen waargenomen die doen vermoeden dat er een kerkuilnest aanwezig is geweest. Om deze reden kan de aanwezigheid van de kerkuil worden uitgesloten.

6.2.4 Overige broedvogels

Naast jaarrond beschermde nesten kunnen er tijdens het broedseizoen (grofweg 1 mrt. t/m aug.) broedvogels in het pand broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is. Het betreft o.a. de witte kwikstaart en winterkoning. In de zuidelijk gelegen stal werden vogelpoepjes aangetroffen van naar alle waarschijnlijkheid, de boerenzwaluw. Voor soorten waarvan het nest niet jaarrond beschermd is, dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat.

6.3 Vrijgestelde soorten

In en direct rondom het plangebied komen naar alle waarschijnlijkheid verschillende algemeen voorkomende soorten als de meerkikker, kleine watersalamander, egel en diverse (woel)muizensoorten. Voor deze bovengenoemde soorten geldt een provinciale vrijstelling van bescherming. Wel dient men voor deze soorten rekening te houden met de Zorgplicht.

7. Houtopstanden

Als er een (deel van een) houtareaal wordt gekapt van meer dan 10 are (1000 m²) of een (deel van een) bomenrij van minimaal 20 bomen buiten de bebouwde kom kan er sprake zijn van een meld- en/of herplantingsplicht. Binnen het planvoornemen worden geen bomen gekapt welke onderdeel zijn van een houtareaal of bomenrij als bovengenoemde. Er is derhalve geen sprake van een meld- en/of herplantingsplicht.

8. Samenvatting en conclusie flora en fauna quickscan

De eigenaar van een melkveehouderij, aan de Jarig van der Wielenwei 1 te Bakkeveen, heeft een deel van zijn bedrijventerrein verkocht aan provincie Fryslân. Provincie Fryslân is van doel de vier gebouwen op de aangekochte grond te slopen. In het kader van de vergunningsaanvraag heeft Successie Natuurzaken een ecologische toetsing uitgevoerd om duidelijkheid te verschaffen of de geplande werkzaamheden al dan niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming.

Het planvoornemen heeft door bijvoorbeeld trillingen, geluid en oppervlakte verlies geen negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Het planvoornemen betreft de sloop van een viertal veemelkgebouwen waarna er graspercelen worden aangelegd. Het planvoornemen betekent een vermindering van stikstofdepositie en lijkt op voorhand stikstofuitstoot binnen het planvoornemen geen negatieve gevolgen te hebben voor stikstofgevoelige natuur binnen het Natura 2000-gebied. Echter, het wordt aangeraden de Gemeente te informeren of er al dan niet een stikstofberekening aangeleverd dient te worden. Het planvoornemen heeft geen negatief effect op NNN en overige provinciaal beschermde gebieden. Daarnaast is er geen sprake van een meld en/of herplantingsplicht omtrent houtopstanden.

Naast de gebiedsbescherming zijn de werkzaamheden getoetst aan Europees en nationaal beschermde soorten. Uit de flora en fauna quickscan is geconcludeerd dat de aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwwonende vleermuissoorten is uit te sluiten. Men dient een toename van verlichting rondom het plangebied tijdens de sloop zo veel mogelijk te beperken om verstoring van verblijfplaatsen, vliegroutes en foeragerende vleermuizen te voorkomen.

In de wijde omgeving komen verschillende broedvogels voor waarvan de nesten (jaarrond) beschermd zijn. Van de huismus, gierzwaluw en de kerkuil zijn de verblijfplaatsen/nesten jaarrond beschermd. Op basis van de resultaten van de quickscan wordt geconcludeerd dat jaarrond beschermde nesten van de huismus niet kunnen worden uitgesloten.

Tijdens het broedseizoen (grofweg 1 mrt. t/m aug.) kunnen broedvogels in het pand broeden waarvan het nest niet jaarrond beschermd is o.a. de winterkoning, boerenzwaluw en witte kwikstaart. Voor deze soorten dient men rekening te houden met het feit dat ieder nest, mits op dat moment in gebruik, beschermd is. Dit houdt in dat er geen wezenlijke verstoring mag plaatsvinden, waardoor de vogel het nest verlaat. Daarom wordt het aangeraden om buiten het vogelbroedseizoen te werken.

Verder dient men tijdens de uitvoer van de werkzaamheden rekening te houden met de Zorgplicht (Artikel 1.11 wnb). De Zorgplicht geldt voor elke soort/individu in Nederland. Dit houdt in dat men tracht schade aan wilde planten en dieren zo veel mogelijk te voorkomen. Dit kan door een werkwijze te hanteren waarbij dieren kunnen ontsnappen en/of deze te verplaatsen naar een geschikt biotoop.

Omdat jaarrondbeschermd nesten van de huismus niet zijn uit te sluiten komt Successie Natuurzaken onderstaand met de twee opties voor het vervoltraject. De eindbeoordeling is echter aan bevoegd gezag (provincie Fryslân).

1. Reguliere procedure

De aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de huismus kunnen om deze reden niet zonder nader onderzoek worden uitgesloten. Wanneer men de reguliere procedure volgt, dient er voor de huismus nader onderzoek uitgevoerd te worden. Voor de huismus betekent dit twee bezoeken tussen 1

april en 20 juni. Indien verblijfplaatsen worden vastgesteld dient er ontheffing aangevraagd te worden en compensatie plaats te vinden.

2. Werkwijze Kleinschalige initiatieven

Met de bovenstaande reguliere procedure is veel tijd en geld gemoed. Omdat geschikt vervangende nestmogelijkheden voor de huismus goed zijn toe te passen in de nieuwe situatie heeft de procedure 'kleinschalige initiatieven' voor dit planvoornemen, zeer waarschijnlijk een positieve uitpak voor de instandhouding van deze soort. Met het toepassen van goede uitwijkmogelijkheden kan er een 'plus' voor de instandhouding van de betreffende soorten gerealiseerd worden. Daarom wordt, voor zowel de initiatiefnemer als de instandhouding van de soorten, aanbevolen om procedure 'kleinschalige initiatieven' toe te passen. In een activiteitenplan zal deze werkwijze verder worden uitgewerkt.

9. Literatuurlijst

Arcadis, feb. 2019. Mitigatiecatalogus Gebouwbewonende Soorten. (PDF) Beschikbaar op: https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/Mitigatiecatalogus_gebouwbewonende_soorten_Centrum_Veilig_Wonen.pdf

Ministerie van Economische Zaken, 2017. Wet natuurbescherming (16 december 2015). [Online] Beschikbaar op: <http://minez.nederlandsesoorten.nl/content/wet-natuurbescherming-16-december-2015>

Stibbeblog, 2016. De Wet natuurbescherming: wanneer is sprake van een verstoring van een vogel die van wezenlijke invloed is?. [Online]

Beschikbaar op: <http://www.stibbeblog.nl/all-blog-posts/environment-and-planning/de-wet-natuurbescherming-wanneer-is-sprake-van-een-verstoring-van-een-vogel-die-van-wezenlijke-invloed-is/>

<https://www.arcgis.com/apps/webappviewer/index.html?id=14fdb7eae5844c479140f89c88abddd3>
(Kaartenkijksdoos provincie Fryslân)

Vleermuis.net., 2019. Verblijfplaatsen. Beschikbaar op, Vleermuis.net: <http://www.vleermuis.net/vleermuizen-en-bescherming/verblijfplaatsen>

<https://www.natura2000.nl/gebieden/friesland/bakkeveense-duinen/bakkeveense-duinen-doelstelling>

Bij12 rapporten:

Diverse soorten

Geraadpleegde websites:

ndff-ecogrid.nl

Waarnemingen.nl

Verspreidingsatlas.nl

Telmee.nl

Google.maps.nl

Zoogdiervereniging.nl

Activiteitenplan 'Werkwijze Kleine Initiatieven' Wet natuurbescherming t.b.v. sloopwerkzaamheden van veehouderij bedrijfsgebouwen, Jarig van der Wielenwei 1 te Bakkeveen.

1. Inleiding

Uit de flora en fauna quickscan is geconcludeerd dat de aanwezigheid van een jaarrond beschermd nesten van de huismus niet zonder nader onderzoek volledig zijn uit te sluiten. In dit activiteitenplan wordt de 'Werkwijze Kleine Initiatieven' uitgewerkt. Het heeft als doel tijd en geld te besparen voor de initiatiefnemer en boven alles het creëren van een ecologische plus van het plangebied voor in ieder geval de betreffende soorten. Met deze wijze wordt getracht de instandhouding van de betreffende soorten te optimaliseren door meer verblijfplaatsmogelijkheden te realiseren zonder de vereiste nadere onderzoeken en papierwerk.

De opzet van dit activiteitenplan is het inpassen van voldoende compensatiemaatregelen die geschikte ruimtes bieden voor de huismus. Het activiteitenplan gaat verder in op de soortspecifieke eisen en wensen en inpassing van de compensatiemaatregelen in het plangebied.

2. Soortspecifieke eisen en wensen

De huismus is gebouwbewonend. Voor iedere soort geldt soortspecifieke eisen en wensen voor wat betreft verblijfplaatsen/nesten en leefomgeving. In de volgende paragraaf wordt deze soortspecifieke eisen en wensen voor de huismus weergegeven.

2.1 Huismus

De huismus blijft het gehele jaar in de buurt van zijn eenmaal gekozen nest. Deze nesten zitten in of tegen gebouwen, in de meeste gevallen onder de dakpannen of in kieren en gaten in de muren. Daarnaast maakt de huismus gebruik van geschikte nestkasten en in mindere mate van boomholtes en dicht struweel. Huismussen gebruiken het nest zelf ook het gehele jaar door. In de periode begin april tot en met augustus worden er 2 à 3 legsels per seizoen gelegd in het nest. De huismus stelt groenblijvende hagen/struiken in de buurt van zijn nestlocatie zeer op prijs i.v.m. dekkingsmogelijkheid. De nestlocatie moet aan de volgende eisen voldoen (Bronnen: BIJ12 Huismus & mitigatiecatalogus gebouwbewonende soorten):

- De huismus is een soort die een sterke binding heeft met de menselijke omgeving. Deze menselijke omgeving biedt onderdak, voedsel en schuilmogelijkheden (een leefgebied) voor de soort. Compensatiemogelijkheden dienen in een bebouwde omgeving te worden gezocht.
- De huismus is een koloniebroeder waardoor er altijd tenminste 10 nestplekken in de nabijheid van elkaar dienen te worden aangeboden/aanwezig te zijn.
- De nestkastopeningen liggen minimaal 50 centimeter uit elkaar
- De nestplekken dienen op minimaal 3 meter en maximaal 12 meter hoogte ten opzichte van het maaiveld te worden geplaatst.
- De invliegopening van een nestkast voor een huismus dient een diameter van 3,5 centimeter te

hebben. Bij de invliegopening moet grip en ruw materiaal aanwezig zijn, voorkom gebruik gladde folies, zoals vogelvides, dampremmende of dampdoorlatende folie en schuim.

- Minimale broedruimte 15 x 8 cm oppervlakte, optimale broedruimte: 150 x 150 x 220 mm (maten van prefab nesten kunnen afwijken en nestruimte onder dakpan wijkt ook af).
- Goede klimatologische omstandigheden: bij voorkeur noord of oost expositie of een ligging in de schaduw van bijvoorbeeld een dakgoot, overstek of zonnepaneel. De nesten mogen niet te heet worden in de middagzon. Zonnepanelen mogen geen warmte afgeven aan de onderkant.
- De inbouwkasten of maatwerkkasten zijn van voldoende duurzaam materiaal gemaakt en zijn niet behandeld met chemische middelen.

3. Compensatiemaatregelen

Dhr. van Wijk, eigenaar van een melkveehouderij aan de Jarig van der Wielenwei 1 te Bakkeveen, heeft een deel van zijn bedrijventerrein verkocht aan provincie Fryslân. Provincie Fryslân is van doel de vier gebouwen op de aangekochte grond te slopen. Met het ontbreken van de kennis over de aanwezigheid, functie en aantal verblijfplaatsen/nesten van de huismus is het van belang het plangebied van een voldoende aantal geschikte ruimtes te voorzien. Naast de huismus gaan er ook nest/verblijfplaatsen van de boerenzwaluw verloren (jaarrond beschermd categorie 5) en worden eveneens meegenomen betreffende het voorzien van geschikte ruimtes. Op basis van de nieuwe situatie is gekeken naar de mogelijke inpassing van de compensatiemaatregelen. Binnen het traject 'Werkwijze Kleine Initiatieven' is vereist dat de compensatiemaatregelen in pandig worden verwerkt. Echter worden er gebouwen gesloopt en komen er geen nieuwe voor terug.

Figuur 1. Schets situatie na de sloop. Inzet: Situatie voor de sloop.

Na de sloop van de vier gebouwen en het verwijderen van de stelcon platen op het terrein wordt de grond ingezaaid met een grasmengsel en wordt een watergang aan de noordoostzijde doorgetrokken van noord naar zuid (figuur 1). Met het verdwijnen van gebouwen kan er niet in pandig gecompenseerd worden. Huismussen stellen prijs op een rommelige menselijke omgeving, met struikgewas, schuren, weilanden met vee, gemorst graan. Het biotoop van de huismus, evenals de boerenzwaluw, wordt met de sloop van de gebouwen en het verdwijnen van de veehouderij dusdanig aangetast dat er is gezocht

naar een oplossing buiten het plangebied waar de investering van compenserende maatregelen tot zijn recht komt. Deze dient zich binnen de dispersieafstand van de huismus en de boerenzwaluw (beide binnen een straal van 1 km) te bevinden om de instandhouding van de lokale populatie te waarborgen.

Ten oosten van het plangebied, op 250 meter afstand, bevindt zich een schapenkooi van terrein behorende organisatie It Fryske Gea (IFG). Met IFG is overeengekomen de compenserende maatregelen op hun terrein te realiseren. Dit wordt mede mogelijk gemaakt door de uitbreiding van de schapenkooi middels de bouw van een tweede schapenschuur. De nieuwe schapenschuur is vrijwel een kopie van de huidige schuur. Deze wordt medio volgend jaar aan de zuidzijde van de huidige schapenschuur gerealiseerd. Middels een ruim voorgenomen tussenbouw komen de schuren met elkaar in verbinding te staan. Na de bouw van de tweede schuur staan de beide gebouwen in een H-vorm. De huidige schuur is opgebouwd van lage muren met ruige houten gevelbetimmering op betonfundering en een schilddak met rietdaken. Aan de binnenzijde valt de houten balkenconstructie op. Boven de ingang aan de westzijde bevindt zich een kleine zoldering waardoor het eerste deel een laag plafond heeft. Aan weerszijden van de nok is een open uilenbord te vinden. In de schuur werden foeragerende huismussen aangetroffen en sporen van aanwezigheid van de boerenzwaluw en kerkuil. Enkele nesten van de huismus werden aangetroffen op balken onder de nok van een naastgelegen duivenschuurtje met een golfplattendak. Aan de noord- en westzijde zijn (groenblijvende) struiken te vinden waar huismussen werden aangetroffen. Twee gebouwen op het terrein hebben dakpandaken welke mogelijk eveneens geschikt zijn voor nest/verblijfplaatsen van de huismus (figuur 2 tm 11).

Figuur 2. Afstand van plangebied tot compensatiegebied met tweede schapenschuur erin gesitueerd (IFG). Locatie ecotil (gele omlijning).

Figuur 3 en 4. Bouwtekeningen nieuwe schapenschuur en tussen(bouw)stuk (Bron: Mark de Witte ontwerp).

Figuur 5. Huidige schapenkooi, binnenzijde.

Figuur 6. Huidige schapenkooi, westzijde.

Figuur 7. Huidige schapenkooi, zuidoostzijde.

Figuur 8. Huismusnesten in duivenschuurtje.

Figuur 9. Huidige schapenkooi, naastgelegen duivenschuurtje en groenblijvende struiken.

Figuur 10. Boerenzwaluwnesten in de huidige schapenschuur aan het plafond onder de zoldering.

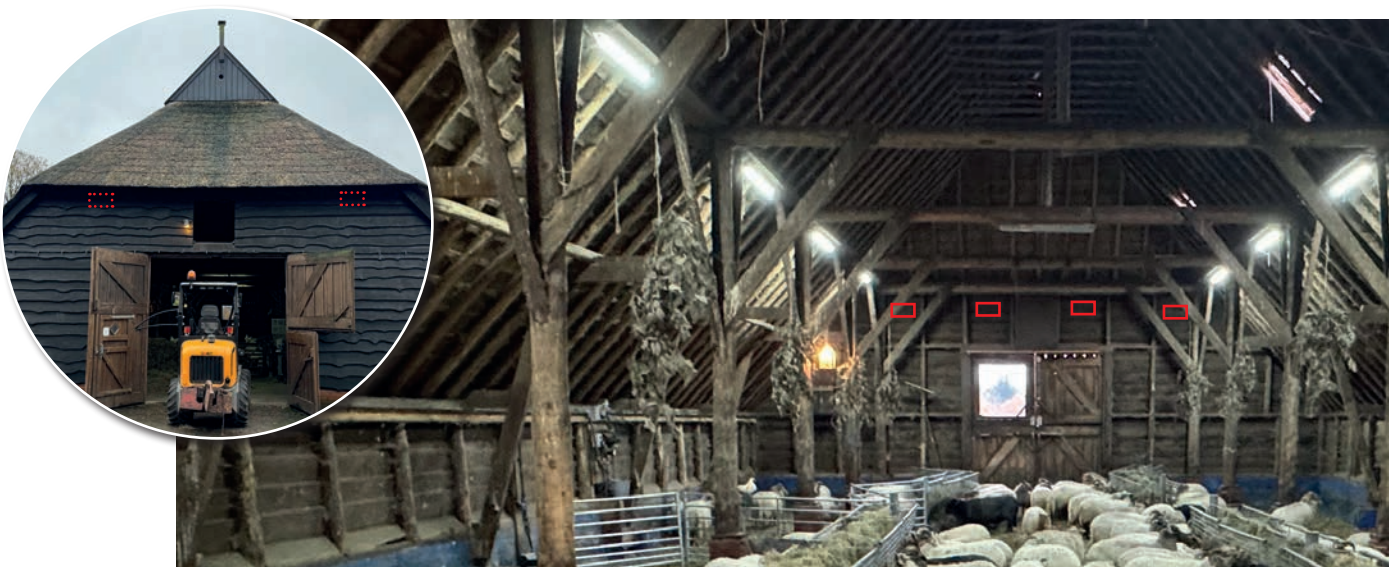
Figuur 11. Pleisterplaats huismussen onder de dakrand boven de ingang van de huidige schapenschuur.

Naast de huismus wordt er een extra ecologische 'plus' gecreëerd voor de boerenzwaluw. In de volgende paragraaf worden de compensatiemaatregelen genoemd.

3.1 Huismuscompensatie

Compensatie in de beide schapenschuren

Aan de voor- en achterwand worden zo hoog mogelijk binnenshuis huismusnestkasten opgehangen. Per nestkast drie openingen. Totaal worden er 12 in pandige nestkasten geplaatst (zes per schuur). Er komen per schuur vier kasten aan de oostelijke wand bij een deur die vrijwel altijd open staat en twee aan de westelijke wand (zoldering). Bij de westelijke kasten kan er voor gekozen worden om de voorste invliegopening tegen de binnenwand te monteren en deze toegankelijk te maken door van buitenaf een invliegopening in de wand te boren. Er is dan minder hinder van mogelijk aanwezige kerkuil op de zoldering in de huidige schuur en snellere toegang tot de nestkast van buitenaf (figuur 12 tm 14).

Figuur 12. Huidige schapenkooi, binnenzijde, met vier locaties voor huismusnestkasten tegen de oostelijke achterwand (rode omlinjing). Inzet: Locatie huismusnestkasten binnenwand (rode stippellijn).

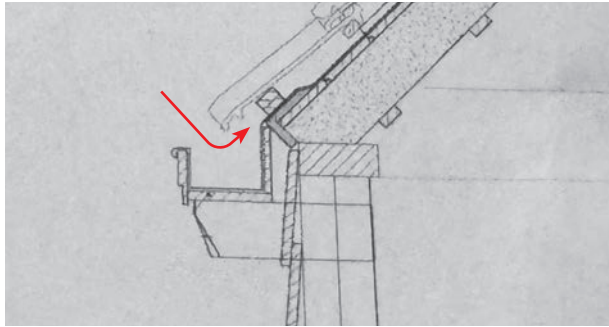
Figuur 13 en 14. Huismusnestkast met 3 invliegopeningen en appartementen (o.a. verkrijgbaar bij vogelbescherming.nl).

Compensatie onder de eerste rij dakpannen van het tussendeel

Ter compensatie voor de huismus worden de onderste twee rij dakpannen beschikbaar gemaakt. Dit kan bereikt worden door toegangsoeningen in de panlatten te maken. De openingen dienen minimaal 35 mm te zijn met minimaal één opening per meter. Afhankelijk van de bolling van de dakpannen zou dit kunnen betekenen dat de laatste panlat minimaal 35 mm dik dient te zijn. In deze maatregel kan meegenomen worden het plaatsen van een vogelschroot onder de derde rij dakpannen maar kan ook in zijn geheel achterwege gelaten worden door de panlatten onder de derde rij dakpannen 'dicht' te laten zodat huismussen verder geen toegang hebben onder het dak. De openingen komen aan beide zijden van het dak van het tussendeel. De openingen kunnen via de dakgoot bereikt worden (fig. 15, 16).

Figuur 15. Invliegopening panlat huismus en houtplaat op de dampwerende folie, eerste rij dakpannen.

Figuur 16. Invliegopening via de dakgoot.

3.2 Boerenzwaluwcompensatie

(Cat. 5, niet jaarrond beschermd tenzij er sprake is van zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen).

Compensatie in de nieuwe schapenschuur

Tijdens een veldbezoek (zie briefrapportage juni 2023) werden acht nesten, waarvan drie in gebruik, aangetroffen in de te slopen ligboxstal op het terrein van familie van Wijk. De tweede te bouwen schapenschuur op het terrein van IFG biedt ruim voldoende plaats voor boerenzwaluwen om naar uit te wijken ter compensatie van mogelijk verloren nest/verblijfplaatsen op het voormalige terrein van familie van Wijk. Met name de balken aan het plafond onder de zoldering, bieden voor boerenzwaluwen de mogelijkheid om een nest aan te bouwen (figuur 17).

Figuur 17. Huidige schapenkooi, binnenzijde, met nestgelegenheid aan de balken voor boerenzwaluwen.

3.3 'Groene plus' vleermuis, spreeuw en huis- en ringmus

Voorafgaand aan de bouw van de nieuwe schapenschuur wordt z.s.m. een ecotil geplaatst, aan de westzijde op het terrein van IFG (figuur 2, blz 19). Deze til wordt deels geplaatst als overbrugging tot de bouw van de nieuwe schapenschuur volgend jaar en als plus/aanvulling op de eerdergenoemde vereiste compensatiemaatregelen. De ecotil is in de landelijke omgeving geschikt voor verblijfplaatsen van vleermuis, spreeuw, huis- en ringmus. De verblijfplaats betreft een ecotil op vier palen met een hoogte van zes meter. De afgebeelde ecotil wordt bij sociaal werkbedrijf Empatec gebouwd. De compensatie wordt gewaarborgd doordat het in eigendom is bij de initiatiefnemer. Het is bij de initiatiefnemer bekend dat, indien er in de toekomstplannen zijn voor dit gebied, eerst contact wordt opgenomen met bevoegd gezag (provincie Fryslân) om te bepalen wat te doen met de compensatiemaatregel (figuur 18 tm 20).

Figuur 18 en 19. De ecotil landelijke variant in productie (Bron: Successie Natuurzaken).

Figuur 20. Ecotil landelijke variant (Bron: Successie Natuurzaken).

4. Planning

Familie van Wijk, eigenaar van een melkveehouderij aan de Jarig van der Wielenwei 1 te Bakkeveen, heeft een deel van zijn bedrijventerrein verkocht aan provincie Fryslân. Provincie Fryslân is medio november 2023 gestart met de sloop van de vier gebouwen op de aangekochte grond met een doorlooptijd van circa zes weken.

5. Aanvullende maatregelen

Naast compensatiemaatregelen dienen er (mitigerende) maatregelen getroffen worden om verstoring zoveel mogelijk te voorkomen. Onderstaand worden deze maatregelen puntgewijs benoemd:

- Bij de sloop heeft de huismus verlies van zijn leefomgeving echter blijft er nog een veestal in functie behouden zolang de compenserende maatregelen nog niet zijn afgerond. Daarnaast heeft dhr. van Wijk onlangs het golfplaten dak van het schuurgedeelte van de woonboerderij vervangen door dakpannen en is het dak van het woongedeelte van de woonboerderij belegen met dakpannen. Naast de woonboerderij bevindt zich een kippenhok welke voor onbepaalde tijd blijft behouden. Bovenstaande levert voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden (nest/verblijfplaatsen) voor de huismus.
- Met het voorlopige behoud van een veestal zijn er voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden voor de boerenzwaluw zolang de tweede schapenschuur nog niet is gerealiseerd op het terrein van IFG.
- Er wordt een ecotil geplaatst op het terrein van IFG welke deels als tijdelijke uitwijkmogelijkheid dient (mitigatie) tot de bouw van de nieuwe schapenschuur volgend jaar en als ecologische plus/aanvulling op de eerdergenoemde vereiste compensatiemaatregelen.
- Er wordt aangeraden om met de sloopwerkzaamheden te starten tussen september en maart i.v.m. het vogelbroedseizoen (grofweg 1 maart t/m augustus). Men dient de planning hier op aan te passen.
- Indien verwacht wordt dat de werkzaamheden doorlopen na 1 maart of indien verwacht wordt dat deze starten na 1 maart dient het plangebied ongeschikt gemaakt te worden voor huismussen en boerenzwaluwen. Dit kan door alle potentiële invliegopeningen af te dichten met b.v. fijnmazig gaas. Dit wordt in overleg met begeleidend ecooloog uitgevoerd.
- Indien verwacht wordt dat de werkzaamheden doorlopen na 1 maart of indien verwacht wordt dat deze starten na 1 maart, dienen voor huismussen en boerenzwaluwen tijdelijke uitwijkmogelijkheden gerealiseerd te worden. Dit wordt in overleg met begeleidend ecooloog uitgevoerd. Indien door begeleidend ecooloog is/wordt vastgesteld dat er voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden zijn in de omgeving, is het realiseren van tijdelijke uitwijkmogelijkheden niet vereist. *Dit punt is inmiddels omschreven, zie bullit 1 tm 3.*
- In sommige gevallen is het starten met de werkzaamheden en natuurvrij maken van het plangebied na 1 maart mogelijk. Echter, dient hiervoor eerst door begeleidend ecooloog inventarisatie uitgevoerd te worden naar de soorten die in de betreffende periode gebruik kunnen maken van het plangebied. Dit dient vooraf in overleg met begeleidend ecooloog te worden afgestemd. *Dit punt is niet meer aan de orde, de sloopwerkzaamheden zijn medio november 2023 van start gegaan.*
- Indien onverhoopt tijdens de werkzaamheden beschermde soorten (denk aan vleermuizen) worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden onmiddellijk stilgelegd te worden en dient begeleidend ecooloog vast te stellen of- en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om verstoring te voorkomen.

- Het activiteitenplan dient op de locatie aanwezig te zijn en de inhoud moet bij de betrokken werknemers bekend, gelezen (met name hoofdstuk 3 en 5) en begrepen zijn. Bij twijfel over de juiste wijze van uitvoering van compensatiemaatregelen in hoofdstuk 3 en aanvullende maatregelen in hoofdstuk 5, dient de begeleidend ecooloog om toelichting gevraagd te worden.
- Na afronding van de werkzaamheden dient de ecooloog de gerealiseerde compensatiemaatregelen te checken op juiste uitvoering en functionaliteit.
- De mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding welke worden bijgehouden in een logboek.
- De startdatum van de werkzaamheden worden uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden doorgegeven aan de provincie Fryslân via wnb@fryslan.frl.

6. Samenvatting en conclusie

Uit de flora en fauna quickscan is geconcludeerd dat de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van de huismus niet zonder nader onderzoek volledig zijn uit te sluiten. In dit activiteitenplan wordt 'Werkwijze Kleinschalige Initiatieven' uitgewerkt. De opzet van dit activiteitenplan is het inpassen van voldoende compensatiemaatregelen die geschikte ruimtes biedt voor de huismus evenals de boerenzwaluw (cat. 5).

Daarnaast worden er aanvullende (mitigerende)maatregelen behandeld. Onderstaand worden de belangrijkste zaken samengevat.

- Onder de eerste dakpannenrij van het tussen(bouw)deel van de beide schapenschuren worden potentiële nest- en verblijfplaatsen voor de huismus gerealiseerd (zie hoofdstuk 3.1). Daarnaast worden huismusnestkasten binnenshuis gemonteerd in de beide schapenschuren. Totaal circa 36 potentiële nestgelegenheden.
- De tweede schapenschuur biedt extra nestgelegenheid voor de boerenzwaluw tegen de balken onder de zoldering.
- Er wordt een ecotil geplaatst op het terrein van IFG welke deels als overbrugging dient (mitigatie) tot de bouw van de nieuwe schapenschuur volgend jaar en als ecologische plus/aanvulling op de eerdergenoemde vereiste compensatiemaatregelen.
- **Let op:** de aangegeven specifieke maatvoering voor de genoemde compensatiemaatregelen zijn essentieel voor het functioneren van de nieuwe verblijf- en nestplaatsen.
- De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden tussen september en maart.
- Indien verwacht wordt dat de werkzaamheden doorlopen na 1 maart of indien verwacht wordt dat deze starten na 1 maart, dienen er tijdelijke compensatiemaatregelen getroffen te worden en dient het plangebied ongeschikt gemaakt te worden voor huismussen. Dit wordt in overleg met begeleidend ecooloog uitgevoerd. Indien door begeleidend ecooloog is/wordt vastgesteld dat er voldoende tijdelijke uitwijkmogelijkheden zijn in de omgeving, is het realiseren van tijdelijke uit-

wijkmogelijkheden niet vereist.

- In sommige gevallen is het starten met de werkzaamheden en natuurvrij maken van het plangebied na 1 maart mogelijk. Echter, dient hiervoor eerst door begeleidend ecooloog inventarisatie uitgevoerd te worden naar de soorten die in de betreffende periode gebruik kunnen maken van het plangebied. Dit dient vooraf in overleg met begeleidend ecooloog te worden afgestemd.
- Indien onverhoopt tijdens de werkzaamheden beschermde soorten (denk aan vleermuizen) worden aangetroffen, dienen de werkzaamheden onmiddellijk stilgelegd te worden en dient begeleidend ecooloog vast te stellen of- en welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om verstoring te voorkomen.
- Lichtverstrooiing naar omliggend gebied dient te worden voorkomen i.v.m. vliegroute(s) en foeragerende vleermuizen.
- Het activiteitenplan dient op de locatie aanwezig te zijn en de inhoud moet bij de betrokken werknemers bekend, gelezen (met name hoofdstuk 3 en 5) en begrepen zijn.
- Na afronding van de werkzaamheden dient de ecooloog de gerealiseerde compensatiemaatregelen te checken op juiste uitvoering en functionaliteit.
- De mitigerende- en compenserende maatregelen worden uitgevoerd onder ecologische begeleiding welke worden bijgehouden in een logboek.
- De startdatum van de werkzaamheden worden uiterlijk drie dagen voor aanvang van de werkzaamheden doorgegeven aan de provincie Fryslân via wmb@fryslan.frl.

Successie Natuurzaken is van mening dat de genoemde werkwijze bij dit planvoornemen voldoende zorg in acht neemt voor de instandhouding van de betreffende soorten. De kans wordt groot geacht dat de compenserende maatregelen een 'plus' zijn voor de instandhouding. Het is echter aan bevoegd gezag om te bepalen of deze werkwijze goedgekeurd wordt.

7. Literatuurlijst

Arcadis, feb. 2019. Mitigatiecatalogus Gebouwbewonende Soorten. (PDF) Beschikbaar op: https://www.provinciegroningen.nl/fileadmin/Mitigatiecatalogus_gebouwbewonende_soorten_Centrum_Veilig_Wonen.pdf

BIJ12 rapporten:

Divers

Geraadpleegde websites:

ndff-ecogrid.nl

vogelbescherming.nl